

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev

za Jugoslavijo . . . K 6—
» ostalo inozemstvo . . . » 9—
za celo leto.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.
Posamezna številka velja 16 h.

Za oglasila se plačuje po 10 h, med besedilom po 20 h za 1 cm² vsakokrat; minimum 24 cm². — Za poslano se plačuje po 15 h, za parte, zahvale in izjave ter za oglase med besedilom po 20 h za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 4 h, debelo tiskano 6 h za besedo vsakokrat; minimum 40 h. Za izvestilo pri upravništvu 40 h posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov:
Upravištvu lista »Mir« v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Poštnehranični račun št. 96.232.

Leto XXXVII.

Celovec, 20. decembra 1918.

Št. 51.

Jugoslavija.

Belgrad, 15. dec. Po doseženem sporazumu vseh prizadetih političnih strank je danes sestavljeno ministrstvo svobodne in ujedinjene države Slovencev, Hrvatov in Srbov. Ministrstvo obstoja iz ministrskega predsednika, njegovega namestnika in 16 strokovnih ministrov. Ministrski predsednik je Nikola Pašić, njegov namestnik dr. Anton Korošec, zunanje zadeve dr. Ante Trumbić, notranje Svetozar Pribičević, vojni minister general Rašić, finance Stojan Protić, prosveta Ljuba Davidović, pravosodje dr. Marko Tripković, minister za javna dela dr. Jozo Sunarić, za poljedelstvo, gozdarstvo in rudarstvo dr. Živko Petričić, za trgovino in obrt dr. Voja Veljković, minister za socijalno politiko Vitomir Korač, železnice ing. Vulović, javna dela Miloš Kapetanović, za prehrano in prehodno gospodarstvo Miloje Jovanović, za izvedbo konstituantne in izenačenice obstoječih zakonov dr. Albert Kramer (Slovenec), pošta in brzojav dr. Lukinić. Za ministra za narodno obrambo bo imenovan musliman iz Bosne, čegar imenovanje se izvrši pozneje.

Država SHS ima svojo obliko, ima svojo skupno vlado. Oblika je demokratična monarhija, in od 15. t. m. imamo v Belem gradu ministrstvo. Predsednik je Pašić, podpredsednik dr. Korošec. Med drugim je dogovorjeno, da sedé v vladi štirje člani iz Hrvatske, dva člana izmed Slovencev in en član izmed ogrskih Srbov.

S tem je korak storjen, ki ni samo za notranjost države, temveč zlasti za zunanost največjega pomena. Od sedaj gre celemu troimenskemu narodu v vsakem oziru za skupne zadeve, ki se bodo uvaževale in se morale uvaževati v tu- in v inozemstvu. Kar so Jugoslovani zahtevali stoletja in kar so Habsburžani in ž njimi Nemci in Madžari siloma prepredili po svojem prosulem „Divide et impera!“ (Razdeli in vladaj!) vedno in vedno, to se je sedaj uresničilo, udejavilo. Nasprotniki so padli globoko, gospodarsko so popolnoma uničeni, razjedeni od radikalnih strank, — Jugoslovani pa smo na vzpoletu navzgor v vseh zadevah javnega življenja. Na razpolago imamo dovolj premoga, raznih rudnin in vodnih sil za ustanovitev vsakovrstnih industrij, imamo krasna rodovitna polja, lepo živinorejo, koje vse nam bo nudilo zadostno prehrano in cvetoče gospodarstvo, pred vsem pa imamo morje, morje, to glavno življenjsko žilo vsake države! Nad 13 milijonov nas je zdaj skupaj, po obsegu pa bo Jugoslaviji skoro toliko kot je Italija.

Naša ustava bo vsem prošinjena prave demokracije, naš vladar pa je osebno pravi junak iz kmetske junaške domače srbske rodbine ter vzoren demokrat.

Kje smo mogli kdaj sanjati, da bomo vse to dosegli! Resnica presega skoro naše ideale. A baš zato se zamoremo s ponosom in iskreno ljubeznijo okleniti naše države, v kateri smo postali vendar enkrat po tisočletnem suženjstvu svobodni in prosti, v kateri nas ne vežejo več spona in verige in nam ne bo več zapovedoval tujec, tujec nam po rodu in mišljenju, ki se je redil od naših žuljev, ki nas je preganjal, sovražil, trpinčil in tlačil stoletja.

Še se ne more tujec zavesti do cela, da mu je odklenkala ura nadvlade, tlačenja in izkoriščanja za vselej, sanja še vedno o svojih predpravica, katere je užival vsled svojega nasilstva in vsled pritiska od najvišje strani, kjer je povdarjal vladar, da je nemški knez. Da, bil je nemški knez in je to tudi vedno kazal. Kot cesar bil je za Nemce oče, za Slovane — huda mačeha, in to ne le vsled svojega mišljenja, temveč tudi vsled svojih nam tujih sovražnih in krivičnih svetovalcev — Nemcev in Madžarov.

Jugoslovan gre na dan, dosegel je svoj smoter — spojenje do sedaj krivično razkosanega troimenskega naroda, lepa, bogata bodočnost mu je gotova. Prejšnji tlačitelji pa bodo plačevali in nosili huda bremena.

Nemci bodo plačevali davek za odplačevanje vojnih dolgov in odškodnine, v naši mladi državi pa se bo davek porabil za procvit in prosveto.

To je resnica, vse pa, s čemur hočejo naši nasprotniki še sedaj begati ljudstvo, je laž.

Srbi in mi.

(Spisal dr. Janko Leskovec.)

S sklepom Narodnega veča v Zagrebu z dne 24. listopada t. l. so izrekli narodni zastopniki jugoslovanskega ozemlja bivše Avstro-Ogrske, da se združijo s Srbijo in Črnogoro v enotno edinstveno državo. In s pritrdilnim odgovorom srbskega prestolonaslednika je velika Jugoslavija meso postala.

Omenjeni sklep je po nepotrebnem vzbudil razburjenje in vznemirjenje. Nepoučeni ljudje so se menda celo bali, da s tem sklepom preneha naše delovanje na literarnem in kulturnem polju, da bo slovenščina odpravljena iz šole in podobno. Vse to je docela neutemeljeno.

Vsa ta bojazen izvira iz tega, ker mi Srbov prav nič ne poznamo, ker ves naš nazor o Srbih izhaja iz one duševne hrane, ki so nam jo podajali zastopniki bivše Avstro-Ogrske v dobi pred in zlasti med svetovno vojsko.

Ni se čuditi, da naše ljudstvo Srbov iz kraljevine in Črnogore prav nič ne pozna. Ves čas je stalo pod vplivom Srbom sovražnih elementov, ločile so ga od njih državne meje in poleg tega je korumpirano nemško časnikarstvo delovalo z vso silo na odtujitev tako, da so nazori razširjeni med našim narodom o Srbih naravnost gorostasni.

Ni zameriti, da tudi srbsko preprosto ljudstvo o nas ni poučeno in da nas je zamenjavalo in identificiralo z Nemci in Madžari, z eno besedo, da nas je smatralo za sovražne Švabe. Preveč so Srbi pretrpeli s strani bivše habsburške monarhije.

Velika sramota pa je, da naša inteligenca tako malo pozna Srbijo in Srbe sploh. V tem oziru nas Srbi skoz in skoz prekašajo. Mnogo jih je prihajalo v naše kraje in niso se mogli načuditi lepoti naše zemlje in dosti vzljubiti pridnega in nadarjenega našega ljudstva. Ko bi se mi tako bavili s srbskimi zadevami, kakor so se oni z našimi, bi bila vsa nespornost, da se je davno odstranjena in poznali bi se in spoznali, da smo si v mnogo ozirih podobni kakor bratratu.

Spoznavanje je torej nujno potrebno; ne samo to: kljub sto- in stoletnemu trpljenju pod turškimi jarmom so nam Srbi v mnogih ozirih najlepši vzgled. V prvi vrsti občudujemo njih svobodoljubnost. Ta pojm je pri nas naravnost neznan; nad tisočletno suženjstvo nas je tako moralno pokvarilo, da se z mislijo svobode niti prav sprijazniti ne moremo; kot pravi hlapič Jerneji smo se čisto navadili in sprijaznili s svojo podložnosjo. Srbi so nam vzor domovinske ljubezni — dokaz osvoboditev od turškega jarma, ki so jo sami izvedli, in sedanja vojska. Srb je po svojem prepričanju, bistvu in uredbah popolen demokrat; v Srbiji nimajo ne plemstva, ne privilegijev, ne naslovov. Pijanstvo, ta gnusna razvada in strast naših ljudi, je v Srbiji neznan prikazen; tudi ob največjih slavnostih odhajajo ljudje trezni, do ekscesov v pijanosti ne pride nikoli. Prisostoval sem leta 1913 shodu mladoradikalnega dijaštva v Belgradu — vršil se je v mlekarni, nikdo ni zavžil niti kapljice alkohola, pač pa se je pilo mleko. Srbski oficirji so skoro brez izjeme ab-

stinenti, zlasti mlajši. In zdaj primerjajte s temi dejstvi naše razvade, ter žal, opravičeno mnenje, da ni mogoče vzbuditi niti narodnega navdušenja, niti najmanjše požrtvovalnosti, če ga človek nima pošteno pod kapo. Saj se mladina gujusno baha s tem, kdo je druge premagal s tem, da je požrl in posušil več vina.

Za kmečko prebivalstvo je Srbija raj. Vsa moč in sila srbske države je sezidana na krepkem in zdravem kmečkem stanu na posestvih srednje velikosti. Veleposestev tam doli ni. Srbska vlada skrbno čuva nad tem, da se posestva ne razkosajo; prepovedano je, prodati toliko posestva, da bi kmečka družina ne mogla iz zemljišča živeti; tudi zadolžitvi so stavljeni gotove meje. Celega posestva nikdar ni dovoljeno eksekutivno prodati; če se prav spominjam, mora kmetu ostati vsaj polovico prvotno dodeljenega posestva. Ker je vsled teh zakonitih naredb hipotečni, oziroma melijoračni kredit nekoliko omejen, je država organizirala ustanovitev velike hipotekarne banke z nazivom: „Uprava fondova“, ki omogoča poljedelcem primerni kredit, ne da bi se jim bilo treba zadolžiti pod neugodnimi pogoji. Zadrugištvo srbsko je izborna razvito in dobro organizirano; že davno pred vojsko je štelo nad 1000 zadrug in podpira ga v vsakem oziru zakonodaja. Kako je ta izvrstna, dokazuje izrek dr. Kreka, tega izvrstnega poznavatelja zadrugiške zakonodaje, ki je izjavil, da ima Srbija med vsemi državami, kar jih pozna, najboljši zadrugiški zakon.

Nasproti tem srbskim vrlinam se moremo mi pohvaliti le z neznatnimi prednostmi in še te so posledice dejstva, da smo mi že več nego tristo let prosti najhujše — turške sužnosti, ki so se je Srbi definitivno otrsli šele leta 1878. Prekašamo torej Srbe v naprednejšem obdelovanju zemlje in številu pismenih ljudi. Med nami se je neprimerno boljše razvil obrtni stan in tudi v higijeničnem oziru jim prednačimo.

Medsebojno spoznavanje in izpopolnjevanje je torej na obeh straneh potrebno in koristno. Smo pa Srbom ljubi in dragi? Na to samo nekaj iz mojih osebnih spominov. Ko sem l. 1913 prišel v Belgrad in to brez vsakega priporočila, sem bil sprejet, kakor sem prišel, kot najljubši brat. Brez vsakih formalnosti sem imel dostop v vse urade v svrhu informacij in so mi bila odprta vsa mesta, in bi mogel vstopiti v vsako ministrstvo. Ponovno se mi je zatrjevalo, da smo mi Slovenci Srbom najbližji in najljubši bratje in se mi je to tudi z dejstvom hotelo dokazati. Ker bi bil namreč moral na sprejem v srbsko državljanstvo čakati jako dolgo — nad eno leto — sem prišel v denarnem oziru v neugoden položaj, in sem to mimogrede nekoč omenil ravnatelju Srbske izvozne banke, ki je bil tudi poslanec v skupščini. Takoj mi je ponudil svojo pomoč, vprašal, koliko potrebujem, odprl blagajno in dobil bi bil poljubno svoto — jaz, tujec, neznan in brez porokov. Tako visoko mnenje so imeli o nas bratje Srbi! Odklonil sem seveda hvaležno to blagodušno ponudbo, pri odhodu pa razmišljeval, kaj bi bilo v menoj avstrijskim državljanom, če bi prosil v lastni državi na pr. v nemškem Gradcu ali na Dunaju za kako službo, oziroma če bi se celo izrazil v smislu, kakor sem se pri predsedniku omenjene banke. S kakim zasmehom bi me zavrnil, da, vrgli na ulico, avstrijskega sodržavljana, toda — slovenske narodnosti. Edino pri eni stvari mi niso mogli iti Srbi na roko, glede hitrejši pridobitve srbskega državljanstva. Dr. Božo Marković, znan iz Friedjungovega procesa, mi je na tozadevno urgenco rekel, da se tu ne da nič storiti, ker nasprotuje vsaki predčasni rešitvi zakon in zakon je svet. Ne godi se samo meni tako; tudi Milan Pribičević je moral čakati na sprejem v državljanstvo poldrugo leto. Mislim, da ta dejstva zadoščajo.

Srbija ima za nas še poseben pomen. Slovenija tudi za slučaj razdelitve plodne zemlje med kmetovalce ne bo mogla preživeti hitro se množčnega našega naroda in bo treba pogledati drugam. Doslej je šlo izseljevanje v druge kraje v severozapadno smer. V prihodnje bo treba paziti, da ostanejo vse naše produktivne moči pridržane izključno veliki jugoslovanski državi, da delamo sami sebi in ne več tujcem, da torej prebitek našega ljudstva krene v jugovzhodne dele velike Jugoslavije.

Končno še par besedi o srbski vladarski rodbini. Srbi Karagjorgjevičev ne smatrajo za po Bogu jim postavljene vladarje, temveč samo za dedne pooblaščenca izvršiteljev narodne volje. Pač pa jih ljubijo in čislajo, ker je praded dinastije junaški Črni Jurij osvobodil Srbijo iz turškega jarma. Dinastija jim je torej simbol narodne svobode in neodvisnosti. Sedanji kralj je sam živel v pregnanstvu; tedaj vé, kaj pomeni svoboda, spoznal pa je v Svici tudi bedo in pomanjkanje. Ima dar izbrati iz ljudskih zastopnikov najspodobnejše može za vodstvo države in se je njegovemu prizadevanju posrečilo, malo in prezirano državico tako povzdigniti, da je prebolela vse krize. Izšla je kot zmagovalka iz carinske vojske z Avstro-Ogrsko, prestala je aneksijo Bosne in Hercegovine v letu 1908, zmagala v dveh balkanskih vojskah v letih 1912 in 1913 in slednjič junaško prebolela najhujšo krizo sedanje vojske.

Prestolonaslednik je pravi sin svojega očeta, zelo priljubljen pri ljudstvu in vojaštvu. Pripisujejo mu velike vojaške talente, ki si jih je pridobil kot učenec velikega stratega, vojvode Putnika. Oče in sin sta navdušena Jugoslavana. Dejstvo, da je Srbija v letih 1904 do 1914 jako napredovala, da je uredila finance, pridobila velik ugled v zunanjem svetu, zboljšala upravo in pravosodstvo in v vsakem oziru položila temelj k veliki in srečni bodočnosti.

O priliki I. jugoslovanske umetniške razstave v Belgradu so se izrekle značilne besede, da smo Jugoslaveni slični železni peči, ki se hitro ogreje, pa tudi takoj ohladi.

Če so te besede veljale o minulosti, naj izgube pomen za sedanost in bodočnost. Srečna konstelacija in požrtvovalnost srbskega naroda sta dosegli, da smo tudi jugoslovanski Benjamini oproščeni tujega gospodarstva, in da se nam obeta bodočnost, kakršne si prej niti sanjati nismo mogli. Skažimo se hvaležni velikih žrtev in opustimo vsake „stranputice“, in smešne neopravičljive in neizvedljive zahteve. To je namen tega članka in če se mi posreči, pripomoči k ožji zvezi in poglobitvi bratstva s Srbi, bo moj namen dosežen.

Usodepoln poskus.

„Arbeiterwille“ piše v prilogi št. 344, z dne 17. t. m., dobesedno: „Iz Koroške prihajajo poročila, ki nas navdajajo z globoko skrbjo. Vsled politike, ki jo diktirajo proti vsaki pameti, prišlo je na koroški postaji Grabštanj do krvavega spopada med koroško „Volkswehr“ in Jugoslaveni, pri katerem je bilo (ne kakor piše „Österr. Montagszeitung“ v zvestem oponašanju nekdanjih poročil armadnega vrhovnega poveljstva 45 mrtvih in ranjenih) po naši informaciji 1 mrtev in več lahoranjenih in približno 300 jugoslovanskih vojakov vjetih. Sicer nismo za nasilno (? op. ur.) politiko Jugoslovancov in mislimo, da nam ni treba povdarjati, da obsojamo z jezo in gnusom metode, s katerimi se „zaseda“ z Ljubljane nemška (? op. ur.) ozemlja koroška in štajerska, da se praktična staroavstrijska cenzura s spretnostjo, ki se lahko primerja z ovrženim biriškim sistemom. Toda naj že bo kakor hoče — mi se ne moremo nikdar in nikakor strinjati s politiko, ki ne vidi čez najožje okrožje, ki v svoji nacionalni prevzetnosti in v svojem šovinizmu more in mora uprizarjati dejstva, katerih ne upoštevajo vročerkvne glave in s tem v svoji blaznosti nemškemu narodu ne le ničesar ne koristijo, temveč ga naravnost tirajo v pogubo.

Po štiriinpoltnem najkrvavejšem borenju bila je strta stara habsburška država. Antanta triumfira in deležniki te zmage, kar se ne sme prezreti, so Slovani na jugu in na severu. Nekateri krogi nemških nacionalcev prezrejo to vedoma, delajo kakor leta 1914 na to, da vskipi v prebivalstvu kri do vrhunca, ter napravljajo zmešnjavo, v kateri se nič ne vidi, nič ne sliši, v kateri vidi in pozna vsakdo vsled svoje zmedenosti le puško, top, strojnico, svojo navdušenost in pozabi, da je le pičila, borna trohica, ki naznanja zmagonosno po dovršenem napadu: Grabštanj zopet v naših rokah, ki pa ima že mogoče jutri najstrašnejše posledice za ljudstvo in deželo koroško, ako Jugoslaveni, za katerimi stojé pred vsem Srbi, potem pa tudi antantne čete, hočejo se vojevati na Koroškem in porušiti zadnji ostanek Koroške.

Seveda še niso ljudje, ki pozdravljajo zmago „bitke“ pri Grabštanju, „v kateri je padlo 45 Jugoslovancov“, oddahnivši se z „Vendar enkrat!“, nikdar slišali kroglo žvižgati, divijo se le pri pisalni mizi, ki je varna pred vsako kroglo, in v mehkem naslonjaču — na hrabrosti drugih in bi radi bojevali bitke s krvjo drugih, radi bi mobilizirali in se znova vojevali, z drugimi besedami: radi bi — kakor prej štiriinpol leta — navdušili v svojem pred vsako kroglo varnem brlogu za nenadomestljive široke mase, da morijo, radi bi jim vrinili vero, kako lepo da je umreti za „domovino“, dočim bi za njihovo hrabrost že zadoستovalo ščuvanje mas. Ne, gospodje nemškona-cijonalci, odkar so potekli zadnji dnevi oktobra 1918, se ne sme več tako igrati, od preobrata sem, odkar so se mase vzbudile, ne bode delavstvo plačevalo s svojo krvjo vaše zločinske politike, o tem bodite uverjeni, s tem morate računati, to vam naj bode enkrat za vselej povedano.

Imamo dokaj izkušenj pri dogodkih na Češkem za to, kakšna taktika da je sedaj mogoča. Vemo, da nočejo vedeti nemške mase ničesar o morilni in samomorilni politiki, v katero naj zabredejo zmedeni po strmoglavcih, in če smemo svetovati, priporočali bi svojim koroškimi prijateljem nujno, da ne storé niti enega drugega koraka kot nemški Čehi, da ne nastane v deželi nesreča, strah, nadaljna beda. Nemško-češko taktiko gotovo ni smatrati za boječnost ali nezanesljivost, tudi ne, da morda predaje z veseljem svojo grudo Čehoslovakom, toda predpisana jim je vsled razuma, ki jim kaže, da ne more nikdo jamčiti, če li ne tolmači antanta oborožene nastope proti slovanskimi zahtevami za kršenje premirja, celo nemško Avstrijo zasede z antantnimi četami in naloži narodu kazen, ki presega vse, kar je bilo dosedaj. Zato mirno kri in pamet pri vseh ukrepih in sklepih, ki zamorejo biti dalekosežnega pomena za vse!“

Tako „Arbeiterwille“, ki pozna zelo dobro razmere na Koroškem. Ne strinjamo se sicer z dobesedno vsebino, vendar nam je zadoščenje, da dobé dovtetni Celovčani od Nemcev svojo lekcijo, kakor jo zaslužijo.

Wilsonov prihod v Pariz.

Wilson je prišel 14. t. m. opoldne v Pariz, kjer ga je sprejel francoski narod z največjim navdušenjem. Ni bilo poslopja, kjer ne bi bil plapolal poleg francoske trobojnice ameriški zvezdni prapor. Vse tovarne so praznovala, vse trgovine so bile zaprte.

Tudi mi Jugoslaveni pozdravljamo v predsedniku Zjedinenih držav severne Amerike spatelja majhnih narodov iz tujega jarma.

Wilsonovi nazori.

Povodom sprejema francoskih socialističnih poslancev v Parizu rekel je Wilson med drugim nastopno: Vojska, pod katero smo trpeli, razodela je pravne krivice, katere more samolastna, neodgovorna sila stvoriti trajajočim krivicam. Dokler se take sile ne strejo, ni mogoče sreče in blagostanja narodov varovati niti zagotoviti trajnega miru. Vojsko so uprizarili narodi, ki so prepognjeni z militarizmom (ki so od nekdanj vedno rožljali z mečem, op. ur.), in ti narodi, sovražniki prostosti in svobode, so tudi sovražniki človeštva.

Pri obedu, ki ga je priredil predsednik francoske republike Poincaré na čast Wilsonu, poudarjal je Poincaré, zahvaljujoč se za neprecenljivo pomoč v prid pravice in branilec prava, barbarsko in krvoločno vojevanje nemškega generalnega štaba in da se morajo v mirovno pogodbo staviti vsi pogoji pravice v svrhu, da se kolikor mogoče napravi trajen mir. Kajti ako se ne kaznujejo zločinci, bile bi vse zmage brezuspešne. Mir mora biti zadoščenje za prestane bolesti, mir mora jamčiti za to, da se ne morejo več pripetiti čini blaznosti in hudodelstva, kakor v tej vojski. Wilson je odgovoril med drugim sledeče: Ljudstvo Zedinjenih držav je spoznalo takoj spočetka, da ni le treba zmagati, ampak da je bilo treba tako zmagati, da se vsa po vojski nastala vprašanja na ta način rešijo, da se zasigura svetovni mir in da se ustvari podlaga svobode in sreče mnogobrojnim narodom. Uverjen sem o potrebi, da se mora v konečni ureditvi vojnih problemov določiti, da se ne obsoja samo strahovlade in ropanja, temveč vsakdo mora sam presoditi, da se ne smejo več dogoditi taki čini brez pravične kazni. (Nemci se naslanjajo vedno na 14 Wilsonovih točk, pozabijo pa, da jih niso takoj sprejeli, temveč šele zaprosili za mir, ko jim po polomu Avstro-Ogrske in vsled notranjih nemirov ni preostalo drugega, nego se udati in pripoznati se premagancem. Za pravico so prosili, pravica se jim bo dala, kar so zaslužili, bodo dobili.)

Politični pregled.

Nemške tolpe ogrožajo slovenski Korotan.

Žrelec, 15. decembra. Župnik dr. Janko Arnejc, knezoškofijski predstojnik Marijanskih kongregacij za Koroško, je moral danes po noči ob eni pred divjimi tolpmi zbežati iz Žrelca čez Dravo v Borovlje. Okrog 40 razbojnikov broječa tolpa je napadla njegovo župnišče. Župnik je zbežal pred njimi najprej v sosednjo vas, kjer je bil dve uri skrit v neki kleti pred zasledujočimi vojaki. Po vasi so vpili: „Tega izdajalca prebodemo z bajoneti in ga odpeljemo v Celovec.“ V sovražnem ognju strojnih pušk je zbežal župnik dr. Arnejc preko Soteske čez Dravo v Borovlje, iskajoč zaščite pri slovenskih vojaki.

Italija pred nemiri. — Propaganda za socialno republiko. — Proti aneksijam.

Švicarski listi poročajo iz Milana: „Avanti“ (soc. dem. laški list) priobčuje sklepe soc. demokratičnega strankinega vodstva. Najvažnejši so naslednji: Popustitev izkazanja časti napram Wilsonu, propaganda v javnosti in na mirovnem kongresu za to, da popusti antanta vsako intervencijo na Ruskem. Socialdemokratska stranka izjavlja, da se uvede v Italiji socialistična republika in diktatura (vlada) proletariata. Strankino vodstvo je vzelo poročilo Morgarija na znanje, ki je v Parizu z jugoslovanskimi socialnimi demokrati podpisal protest proti vojaškemu zasedanju jugoslovanskega ozemlja.

Vojaško-politična zveza med Poljsko in antanto.

Iz Berna se poroča, da so Poljaki sklenili v glavnem taboru v Rapersvilu z antanto vojaško-politično zvezo.

Poljaki pretrgali odnošaje z Nemčijo.

Poljski brzojavni urad poroča iz Varšave: Poljska vlada je pretrgala diplomatske zveze z nemško republiko ter zaprosila nemške zastopnike, da zapuste nemudoma z vsem osebjem poslaništva poljsko republiko.

Predsednik portugalske republike umorjen.

Dne 15. t. m. je bil predsednik portugalske republike Sidonio Paes v Lizboni žrtev atentata. Umrl je medpotoma, ko so ga peljali v bolnico. Morilca so prijeli. Vzroki še niso znani. Kakor znano, vre na pirenejskem polotoku (v Španiji in na Portugalskem) že od nekdanj. Umori kraljev in merodajnih oseb ponavljali so se v zadnjih desetletjih kakor nikjer drugje.

Nobeno olajšanje blokade.

Washington, 14. decembra (poročilo Renterjevga urada): Vojno trgovski urad naznanja, da se od 16. t. m. lahko skoro brezmejno izvažajo neobhodno potrebna živila in dr. v Anglijo, Francijo, Italijo, na Japonsko in v kolonije. V blokadi proti Nemčiji se ne dopuste nikakoršna olajšanja med premirjem.

Nemčija. — Premirje podaljšano.

Iz Trierja se poroča, da so pogodbo za premirje dne 13. t. m. podaljšali za mesec dni do 17. januarja 1919. Z dovoljenjem zavezniških vlad se bo premirje podaljšalo do preliminarnega miru. Sporazumno z zavezniki dodal je maršal Foch (beri Foš) premirni pogodbi z dne 11. novembra 1918 nastopne pogoje: Vrhovno zavezniško poveljništvo si pridržuje odslej pravice, da zasede nevtralnno ozemlje na desnem bregu Rena, severno od kolinskega mostišča in do holandske meje, ako bi se zdelo to potrebno. Vrhovno zavezniško poveljstvo bo naznanilo to zasedbo šest dni poprej. Iz nadaljnih določb izhaja, da bosta uredili dve komisiji preskrbovanje z živili; komisija, ki bo nakupovala, ima svoj sedež v Parizu, komisija, ki bo skrbela za prevoz in razdeljevanje, pa v Londonu.

Dnevne vesti.

† Msgr. Evgen Lampe. Dne 16. decembra 1918 ob pol sedmi uri zjutraj je umrl v Ljubljani stolni kanonik monsignor dr. Evgen Lampe. Rojen je bil 13. nov. 1874 v Metliki, doživel je toraj komaj 44 let. Po svojih študijah na gimnaziji in v bogoslovju v Ljubljani bil je posvečen v mašnika l. 1897. Nekaj časa je pastiroval na deželi, potem pa je prišel kot prefekt v semenišče, kjer se je popolnoma posvetil politiki. Ko je glavni urednik „Slovenca“ prelat A. Kalan odložil svoje mesto ter bil imenovan vodjem Marijanišča, prevzel je dr. Evgen Lampe glavno uredništvo „Slovenca“ in „Dom in Sveta“, dokler mu ni bilo poverjeno mesto dež. odbornika. Bil je zelo nadarjen in učen mož, a žal se je dal zapeljati kakor marsikdo zadnja leta od dr. Šušteršiča, nje-

govo delovanje je bilo žal pod vplivom tega brezvestneža. Bil je neumorno priden in delaven, škoda velikega talenta. N. v m. p.!

Marijinim družbam. Kn.-šk. zastopnik koroških Marijinih družb je moral bežati dne 15. t. m. iz svoje župnije, ker so ga hoteli umoriti. Srečno je došel z Marijino pomočjo čez Dravo. Marijine družbe so pozvane, da za enkrat ne pošiljajo dopisov v Žrelec, ampak naj počakajo, da se razmere uravnajo. Poročila naj se pošiljajo šele po 1. januarju; kam — se bo v „Miru“ naznanilo. Udnina naj se kar uplača na doposlane položnice.

„Meščani tudi.“ V nedeljo 15. t. m. sklicali so prof. Angerer in drugi vsenemci na Novi trg v Celovcu ljudski shod, v katerem so pozivljali, naj vsakdo vstopi k oboroženi sili. Med govorom zaklical je nemški vojak: „Die Bürger aber auch!“ (Meščani tudi!) Ta medklic, katerega so vsi dobro razumeli, se je seveda — preslišal.

Podpore vseučiliščnikom na inozemskih vseučiliščih. Medicinci v petem ali drugih poznejših semestrih, agronomi, tehniki, veterinarci in eksportni akademiki, ki ne morejo študirati v Zagrebu ali Belgradu, temveč so primorani, da v Pragi ali na drugih inozemskih vseučiliščih prično ali nadaljujejo študije ter so brez sredstev, naj se zglase s pravilno opremljenimi vlogami pri poverjenstvu za uk in bogočastje v Ljubljani radi podelitve podpor. Poverjenstvo za uk in bogočastje mora dobiti pregled o dijaštvu, ki mu nujno treba podpor iz sredstev NV v Ljubljani. Opozorjamo pa, da NV zamore podeljevati podpore le zares brezsredstvenim dijakom, ki se vrhu tega izkažejo z uspešnimi izpričevali in dokumenti. Poverjenstvo za uk in bogočastje se bo pri podeljevanju podpor omejilo na take prosilce, ki se brezdvomno posvečajo študijam na inozemskih fakultetah.

Vpisovanje v zimski semester. Poverjenstvo za uk in bogočastje v Ljubljani pripravlja vse, kar je mogoče, da s sporazumno s poverjenstvom za uk in bogočastje v Zagrebu oskrbi še ta mesec slovenskemu dijaštvu stanovanje in hrano v Zagrebu. Vpisovanje v zimski semester se vrši še do Novega leta. Dijaki vseh strok ne izgube zimskega tečaja, če se do Novega leta s pravilno opremljenimi vlogami prijavijo dotičnemu dekanatu. V poštev pridejo vsi pravniki, vsi filozofje in medicinci prvih štirih semestrov. Predavanja se prične 9. januarja nastopnega leta.

Celovec. (Klagenfurt ein windisches Bauernnest.) L. 1912. spomladi sem se vozil z železnico iz Beljaka v Celovec. V istem oddelku je sedelo tudi nekaj vsenemcev, ki so se menili, katero mesto je bolj nemško, oziroma slovensko: Beljak ali Celovec? Beljačan je trdil, da je Beljak „urdeutsch“ (pranemško mesto), Celovčan je trdil, da je Celovec „kerndeutsch“ (čisto do jedra nemško). Prepirla sta se vsak za svojo nemško trdnjavo, vsak je trdil svojo, kakor tista ženska, ki je še iz vode ven kazala, da se trava striže, ne pa kosi. Nazadnje pristnega nemškega Beljačana zgrabi jeza in zabrusi vpricho vseh potnikov nepristnemu nemškemu Celovčanu v obraz: „Wissen Sie was: Klagenfurt ist und bleibt ein windisches Bauernnest. Merken Sie sich das!“ (Veste kaj? Celovec je in ostane kmetsko-slovensko gnezdo. Zapomnite si to!) Tako! Mirovi bralci zdaj lahko razsodijo, ali je Celovec še nemški!

Kotmaravas. 8. decembra smo pokopali Filipa Lajčaherja pđ. Podlipnika na Govcu. Udeležilo se je njegovega pogreba silno veliko ljudi. Prišli so na pogreb tudi g. župnik iz Vetrinja. Rajni je bil navdušen Slovenec in si je tudi želel priti pod Jugoslavijo, ali preselil se je v boljšo bodočnost. Bil je dober sodar, izvrsten čebelar, umetno si je upravljal svoje čebelorejo. Bil je nekaj let tudi cerkveni ključar kotmirske cerkve. Zdaj ga obžalujejo vsi sorodniki. N. v m. p.!

Hodiše. Mrtvaški zvon poje pri nas dan za dnevom naprej. Minuli mesec že smo imeli 17 smrtnih slučajev; december pa obeta biti še veliko hujski, ker šteje že njegova prva polovica 11 mrličev. Odraslih smo zgubili 6: namreč pđ. Habnarco v Plešerki ter njeno hčerko Kristino; Rupertu Mračnikar; Terezijo Fajtinjo; babico Urš. Pavlič in pđ. Požarnikovega Hanzija v Rjavcu. Pa tudi najmlajši naraščaj izumira: pokopali smo petero otročičkov.

Marija na Zili. (Pogreb.) Prvi bodo zadnji in zadnji prvi, beremo v sv. pismu. Drugi del te resnice se je izpolnil na Alojzu Pogliču pđ. Gaserovem Lojzu. Bil je revček, ki pa ni storil v življenju pač nikoli nikomur nič hudega. A ubog in preziran v življenju, je imel na Brezmadežnega Spočetja dan popoldne veličasten pogreb. Ker je mnogo let nategoval orglje, so mu naši vrli pevci zapeli v slovo ganljivo žalostinko. Dosegel je starost 74 let. Naj počiva v miru!

Gorje ob Zili. Odkar so naši nemčurji zvedeli, da spadajo pod Jugoslavijo, so jim grebena

tako porezana, da bi jim skoraj zapel miserere. Nekateri višji so od strahu celo zboleli, ker vedo, da zgubijo nad nami komando. Nekateri se zopet držijo kakor luna v zadnjem kraju. Veliko jih pravi, da je že čas, da se ta stvar spremeni. Nekateri pa še upajo da — bo celovski Volkerrat — zmagal in da ostanemo pod nemško Koroško. Oh vi ubogi simulanti, vedite, predno se kaj takega zgodi, bode tekla Zila od Beljaka navzgor proti Šmohorju; vedite, da so vam že ostrizeni grebeni in peroti. Dovolj dolgo ste nas tlačili, zasramovali in zaničevali. Toraj rečem z vojakom Janezom: v mavho z vami.

Koprivna. Tudi v naše visoke hribe je našla pot „španska bolezen“ ter zahtevala v kratkem času veliko žrtev. Najhujše je prizadeta znana Kumrova hiša, od katere je zahtevala neusmiljena morilka kar tri žrtve. Dne 5. t. m. je podlegel 11letni sin Karel, 7. hči Katra stara 27 let, dne 8. pa že druga hči Lenčka, 13 let stara. Grozen in pretresljiv je bil dogodek, ko so obe pridne hčerke na enkrat odpeljali k sv. Jakobu ter jih položili k večnemu počitku. Bog tolaži prizadeto družino Kumrovo!

Zablata-Grabštanj. (Pogreb.) Dne 29. decembra smo spremili k zadnjemu počitku znano Amalijo Lužnik pđ. Blatnikovo v Zablatah, staro šele 32 let. Zbolela je na španski bolezn in tej se je pridružila še pljučnica, tako da je bila vsa zdravniška pomoč zastoj. Rajna je bila vzgledno-skromno in nadarjeno dekle, da ji ni bilo daleč naokrog enake. Bila je tudi vodnica nekdanje Medgorske Marijine družbe, spretna igralka, zvesta dopisovalka „Mira“ in izvrstna govornica, ki se je upala tudi na javnih shodih nastopiti kot neustrašeno narodno dekle. Seveda si je s tem mnogokrat tudi nakopala sovražnike pri nevednih in zagrizenih nasprotnikih. Posebno zadnji čas se je veliko trudila pridobiti in poučiti ljudi o bodoči Jugoslaviji in pri tem morala slišati marsikatero pikre besede. Malo pred smrtjo se je izrazila, da ne bo vesela prej, da bo tukaj zagotovljena Jugoslavija. In tudi v verskem oziru bila je vzgled vsem svojim tovarišicam. Rada je obiskovala cerkev v kljub dolgi in strmi poti in pogosto sprejemala Jezusa v presv. zakramentu in tudi druge napeljevala k temu, posebno se pa je trudila, ko je zvedela, da je kje kak bolnik, da ga je pripravila na zadnjo popotnico. Zato pa je tudi ona imela to milost, da je bila tako vredno pripravljena oditi iz tega sveta. Kako je bila vesela, ko se je bližala njena zadnja ura, tako, da je v kljub njeni slabosti zbrala še zadnje moči in s krepkim glasom zapela „Magnificat“ in nato vsa mirna v Gospodn zaspala. Kako je bila priljubljena, je pokazal njen veličastni pogreb, ko so prišli od blizu in daleč skazat njej zadnjo čast. Veličastni pevski zbor pod vodstvom mladega organista Ant. Smolaka in znane organistinje Greti Kulterer pđ. Stefance v Št. Petru je zapel ob hiši žalosti pesem: „Oh kak grenk otožen“ itd. in na grobu „Nad zvezdami“. Domači č. g. župnik pa se je v prekrasnih besedah poslovil od njenega groba tako, da ni ostalo suho nobeno oko. Ti pa draga Malka, spočij se od svojega trudiapolnega življenja zraven groba svojih dobrih starišev in uživaj veselje, po katerem si toliko hrepenela.

Blače na Zili. Čudili smo se, ko smo v poslednjih dneh v „Kärntner Nachrichten“ in v „Kärntner Tagblattu“ brali protest naše občine zoper priklopitev k Jugoslaviji. Ta protest je sklenil le naš občinski odbor, ki je v rokah nemškutarških bogatašev, večjidel trgovcev z lesom, katere matere še nemško niso znale in sicer brez vsega, ne da bi vprašal druge prebivalce; saj velik del tukajšnjih ljudi še niti ne ve, da se je napravil protest. Ti gospodje odborniki, ki z neresničnimi pretiranimi govoricami o Srbih vznemirjajo in strašijo ljudi, hočejo celo občino s svojim izdajalskim postopanjem zopet v nemško suženjstvo in tako v političnem, gospodarskem in tudi v verskem oziru v veliko nesrečo spraviti. Le to vprašamo, kako se upa naš občinski odbor v imenu vseh prebivalcev takšne proteste sklepati, ko stvarjajo v Blačah večino zavedni Slovenci. Bolje bi bilo, da bi občinsko predstojništvo bilo pravično do vseh ljudi in bolj skrbelo za nujne potrebe, kakor da bi vsejalo med ljudmi s svojimi protesti nemir in razburjenost.

Prevalje. Dne 26. decembra sklenil je NS za moziško dolino v Prevaljah sledečo resolucijo: Najostreje protestiramo zoper nasilstva „Vollzugsausschussa“ v Celovcu na slovenskem ozemlju, zoper vse poizkuse, obdržati koroške Slovence pod nemško upravo ali oblastjo, zoper nemško vojaštvo in nemško narodno stražo na slovenskem ozemlju, kateri onemogočajo zvezo koroških Slovencev z vlado naše države SHS. Navdušeno pozdravljamo Narodno veče v Zagrebu in Narodno vlado v Ljubljani; obljublamo zvestobo državi SHS in izražamo nado, da bodo naši osvo-

boditelji nudili nam vsi svojo mogočno pomoč za popolno osvoboditev izpod tujega jarma. Pri-srčno pozeravljamo prihod srbskih čet kot zastop-nike antante.

Prevalje. V občinah Tolsti vrh, Guštanj, Kotlje, Prevalje, Št. Danijel, Možica, Črna in Libeliče je prevzel začasno upravo sledeči odbor: Predsednik: Andrej Oset, posestnik in trgovec v Tolstem vrhu. I. podpredsednik: Franc Lahovnik, posestnik, trgovec in župan, Prevalje. II. podpredsednik: Anton Čop, rudar na Lešah. Vodja narodne obrambe: Alojzij Poznan, vinski trgovec na Prevaljah. Njegov namestnik: Franc Sušnik, poročnik na Prevaljah. Tajnik: Jožef Riffel, zasebni uradnik na Prevaljah. Njegov namestnik: Ignac Zupan, kaplan na Prevaljah. Vodja prehrane: Ludovik Schöff, zasebni uradnik in trgovec v Guštanju. Blagajnik: Matej Riepl, župnik na Prevaljah. Njegov namestnik: Jožef Križnik, lesni trgovec na Prevaljah. Odbornika za občino: (Prevalje) Franc Flajmiš, posestnik v Stražišču; (Možica) Ivan Hornböck, župnik v Možici. Njegov namestnik: Anton Pratekar, posestnik v Možici. Kot zastopnik delavcev v Možici: Avg. Cvikelj, delavec, Možica. Njegov namestnik: Luka Osojnik, delavec, Možica. Odbornik za občino Črna: Alojzij Kuhar, kaplan v Črni. Njegov namestnik: J. Krautberger, posestnik v Črni. Kot zastopnik delavcev v Črni: Leopold Mlinar, delavec v Črni. Njegov namestnik: Franc Vidovšek, delavec v Črni. Za občino Št. Danijel: Miha Komprej, posestnik, Št. Danijel. Njegov namestnik: J. Viternik, učitelj v Št. Danijelu. Za občino Guštanj: Jakob Orter, lesni trgovec v Guštanju. Njegov namestnik: Ferdo Lečnik, delavec in posestnik v Guštanju. Kot zastopnik delavcev v Guštanju: Anton Konečnik, delavec v Guštanju. Njegov namestnik: Franc Mrkva, delavec v Guštanju. Za občino Tolsti vrh: Janez Raradiz, posestnik v Tolstem vrhu. Njegov namestnik: Franc Žaže, posestnik, Tolsti vrh. Za občino Kotlje: Franc Logar, župan in posestnik, Kotlje. Njegov namestnik: Ivan Serajnik, župnik, Kotlje. Prevalje, dne 6. listopada 1918.

Prevalje. (Vsled sedanjih prometnih razmer zakasnelo dospelo.) Narodni svet za meziško dolino v Prevaljah za občine: Prevalje, Možica, Črna, Tolsti vrh, Guštanj, Kotlje, Št. Danijel in Libeliče z globokim ogorčenjem protestira proti nasilnem zasedanju naših slovenskih pokrajin, ki spadajo pod državo SHS, po italijanski vojski. Italija nima nobenega povoda in nobene pravice do take kršitve premirja in do tega protinaravnega postopanja. Svojim bratom, ki trpijo pod tem nasiljem, pošiljamo bratski pozdrav in obljubo, da ne bomo nikdar trpeli, da bi izostali izven naše domovine. Svojo Narodno vlado v Ljubljani pozivljamo, naj uvede pri svojih zavezniških potrebne korake, da se naredi temu nasilju konec in da od Italijanov orožani in tlačeni bratje dobijo povoljno zadoščenje. Z velikim ogorčenjem protestiramo proti hinavskim intrigam celovškega Nationalrata, ki vabi italijansko vojsko v koroško deželo, da bi jo zasedla in za Nemce ohranila. Mi beležimo to kot sramotilen zgled nemške zahrbtosti. Živela Jugoslavija, država SHS! Živeli naši jugoslovanski vojaki, ki so prišli reševati svoje severne brate!

Razglasi Narodne vlade.

Naredba poverjenika za uk in bogočastje.

Učiteljem in učiteljicam ljudskih, meščanskih, srednjih in navtiških šol, ter moških in ženskih učiteljišč, ki so nastavljeni na javnih šolah in zavodih ozemlja, zasedenega od Italijanov, in ki prebivajo izven demarkacijske črte, tako da ne morejo dobivati svojih službenih prejemkov niti po pošti, niti od davkarij, bo Narodna vlada, oddelek za uk in bogočastje, izplačevala njihove službene prejemke, oziroma primerne podpore na račun teh prejemkov, po sledečih načelih:

1. Učitelji in učiteljice ljudskih in meščanskih šol iz kranjskih šolskih okrajev naj se zglase s svojim naslovom in potrdilom županstva, da res v dotični občini bivajo, osebno ali pismeno pri deželnem knjigovodstvu v Ljubljani.

Navedejo naj tudi, kdaj so zadnjič sprejeli svojo plačo.

Deželno knjigovodstvo jim bo redno izplačevalo službene prejemke, dokler se njihove službene razmere ne izpreme ali se ne povrnejo na službovanje v šolski kraj, ki spada v upravno ozemlje Višjega šolskega sveta v Ljubljani.

2. Učitelstvo vseh vrst iz Goriškega in Trsta, nadalje učitelstvo realne v Idriji pa naj se javi osebno ali pismeno višjemu šolskemu svetu v Ljubljani.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Dolniška glavica: K 10,000.000.

Rezervni zaklad: K 1,500.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.
Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

**Srečke na obroke,
promese k vsem žrebanjem.**

Navesti mora natančno ime, sedanjí naslov, službeni značaj, prejemke (plača, aktivitetna doklada, stanarinska odškodnina, draginjska, osebna doklada v letnem znesku in v mesečnem znesku, ki je bil zadnjič izplačan.)

Tudi se morajo izkazati s službenimi dokumenti ali zanesljivimi, v Ljubljani poznanimi pričami.

Višji šolski svet bo takim osebam najprej nakazal podporo v približnem znesku trimesečnih službenih prejemkov.

Poverjenik: Dr. Verstovšek.

Narodna vlada SHS, odd. za uk in bogočastje, v Ljubljani je imenovala S. Nikolajo Krulc za učiteljico na dvorazredni ljudski šoli v Št. Jakobu v Rožu; Frančiška Aichholzerja za prov. okrajnega šolskega nadzornika za šole beljaškega okrajnega glavarstva in šmohorskega sodnega okraja; Zdravkoto Kovača v službovanje na slov. ljudsko šolo v Št. Jakobu v Rožu; Rudolfa Mencina za okrajnega šolskega nadzornika za šole celovškega okrajnega glavarstva, v kolikor spadajo v območje Narodne vlade SHS v Ljubljani z začasnim sedežem v Borovljah; Jožefa Reichmanna za provizoričnega učitelja na ljudski šoli pri Mariji na Zili.

Društveni vesti.

Borovlje. Vabilo na občni zbor „Katol. slov. izobraž. društva za Borovlje, Podljubelj in okolico“, ki se vrši v nedeljo dne 22. t. m. ob 3. uri popoldne v društveni sobi v Borovljah. Da se zopet združimo in pogovorimo o delu, ki nas čaka, je treba, da pridejo vsi bivši člani društva. Prosimo tudi, naj vrnejo knjige vsi, ki so si jih izposodili iz društvene knjižnice. Ko bo knjižnica na novo urejena, bomo začeli zopet z rednim izposojevanjem knjig.

Književnost in umetnost.

Opomni in vabilo.

Vaši otroci so Vaša krona. Krona sijajna časti, če so Vaši otroci čednostni in marljivi; krona kakor iz razbeljenega jekla, ki Vas žge v čelo in srce, če so Vaši otroci hudobni. Z otroki je gotova skrb, pa negotova sreča.

Kako naj se nam mladina v teh zmedah obrani dobro? Priporočamo Vam v to svrhu, ljubi slovenski starši, naša mladinska lista (časnika) „Vrtec“ in „Angelček“.

Otroku se pa tudi po dobrem mladinskem listu ohranja znanje in razširja vednost.

„Vrtec“ izhaja za otroke že 49. leto in je bolj za odrastlo mladino (od 10.—14. leta). Stane na leto s prilogo „Angelček“ vred 9 kron in pride otrokom v roke vsak mesec ena številka (zdaj med vojsko véasih tudi po dve skupaj na dva meseca).

„Angelček“ je pa bolj za mlajšo deco (od 6.—10. leta). Izhaja že več kot 25 let. Stane na leto 2 K 50 h in pride otrokom tudi vsak mesec ena številka v roko (zdaj med vojsko véasih po dve skupaj). Koncem leta pa dajte vse sešitke lepo vezat, pa bo imela Vaša hiša lepo s slikami okrašeno knjigo za družinsko knjižnico.

Zlasti „Angelček“ naj naroči vsaka krščanska hiša, koder so mlajši otroci! To ni prav, da se naši krščanski starši tako malo brigajo za mladinske liste zdaj, ko je čitanje in splošna izobrazba tolike važnosti, in nimajo za domačo vzgojo nobenega boljšega nadomestka.

Kjer je pa hiša količkaj premožna in razboritejša, pa naročite oboje: „Vrtec“ in „Angelček“. Ta svotica za naročnino se že pozabi. Donašala bo bogate obresti — duševne koristi — ki se z zlatom ne dajo kupiti. Otroci bodo imeli ljubega tovariša in vzgojitelja in učenika v hiši in v. starši, zadoščenji, da ste tudi sredi najtežjih dni vse storili v blagor svojih otrok.

Pišite in pošljite naročnino na naslov: Upravništvo „Vrtca“ in „Angelčka“ v Ljubljani Sv. Petra cesta št. 80., ali pa izročite naročnino svojemu duhovnemu gospodu župniku ali kaplanu, ali pa gospodu učitelju ali učiteljici, ki Vam bo vsak rad postregal in Vam list naročil.

Za Božič najlepše darilo je lepo ilustrirana knjiga „Dore“ povest slovenskega dečka iz sedanje vojne. Spisal dr. I. Lah, ilustriral M. Gaspari, tiskala in založila Zvezna tiskarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi 3-50 K. Dobiva se po knjigarnah in v Zvezni tiskarni v Ljubljani.

Izdatnik in izdajatelj: **Gregor Einspieler**, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: **Otmár Mihálek**.
Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

100 litrov izvrstnega jabolčnega mošta

odda

v zameno za moko ali slanino

Anton Štangi

posestnik **v Borovljah (Dobrava št. 7).**

Daj nam mir, Gospod!

Pesem za 3 ženske glasove in orgle
se dobi pri šolsk. ravnat. **A. Kosi-ju, Središče (Štaj.)**.
Partitura 80 h, pevski part 30 h.

Kovačnico

na spodnjem slovenskem Koroškem ali Štajerskem z opravo ali brez nje želim **kupiti ali vzeti v najem**. Ponudbe s pogoji na upravništvo lista „Mir“ št. 50. (Znamka za odgovor.)

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelhe, ciborije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi **oddelek za paramente Jožefovega društva v Celovcu**.

Jožef Vajncerl

Celovec, Velikovška cesta 5

v hiši hotela Trabesinger

priporoča slavnemu občinstvu svojo

trgovino s papirjem

z devocijonalijami in galanterijskim blagom, s pisarniški in šolskimi potrebščinami; tiskovine za župne urade, zalogo trgovskih knjig, slovenskih molitvenikov, križev in rožnih vencev, katekizmov, Zgodb sv. pisma itd.

Bogata zaloga slovenskih razglednic: Ustoličenje koroških knezov, za Božič, Novo leto itd.
Prodaja jugoslovanskih časopisov.

Dva konjska hlapca in kuhinjsko deklo

katera je večša
tudi nemškega
jezika

sprejme proti dobremu plačilu in hrani posestnik
K. Jensch, Kotlje, pošta Guštanj.

Vila na Žihpoljah

je naprodaj; ima 6 sob, 2 kuhinji,
klet in vrt. **Leo Weiß, Vetrinj.**

Slovinci, pozor!

Trgovina z galanterijskim blagom,
šolskimi in pisarniški potrebščinami

Gustav Blažon

se nahaja **Salmova cesta št. 1 (Salmstraße),
na vogalu Knežjega trga (Fürstenplatz)
v Celovcu.**

Da se spoznamo, zahtevajte samo slovensko krasne umetniške razglednice, božična in novoletna voščila, nakit za božično drevesce, fin in eleganten pisemski papir itd.

Pristno toaletno milo

fino dišeče, 1 kos 100 gr težak,
3 kosi 18 K, 6 kosov 34 K, 12 kosov 65 K.

Pristno milo za pranje

1 kg po 26 K. — Pošilja le, če se prej vpošlje znesek.

M. Jünker, eksportno podjetje v Zagrebu br. 16,
Petrijnska 3 (Hrvatsko).

Moderne

baršunaste klobuke za ženske

v različnih barvah, oddaja

za lastno ceno

zaloga klobukov **Schelli Pichler**
Celovec, Dunajska ulica 5.

Zvonarna in livarna kovin

Ernest Szabó

Gradec, Griesplatz št. 10

prosi velečastito duhovščino, da njegovo tvrdko po vojni pri nabavi zvonov in celega zvonjenja vsake velikosti in vglasitve ohrani v blagohotnem spominu.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

urađuje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.